

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Aduersus venena antidota. Cap. IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

non in hoc tantum morbo, sed fere omnibus uti poterimus, & quamplurima ex eo vidimus experimēta. Facile paratur, facileq; ab ægro assumitur. Sumo guaiaci ligni scobis libram vnam, sarfæ parillæ tenuiter tufæ dimidiam, senę frondium, & folliculo: ū uncias quinque, agrimonix & equiseti manipulum vnum, cinnamomi drachmam, tantundem garyophyllorum, nucem myristicam vnam: terantur omnia, & in doliolum conijciuntur, quod viginti amphoras vini græci vocati optimi capiat, macerentur per diem, illoq; in prandio & cœna vtatur æger ad libitum: nam sensim purgando omne malum curat, præter veneream lucem. Si ex purgatione debilitatur eger, aliquos dies intercalabit. Æstatis tempore ab impositione cinnamomi abstinebit, & myristicæ nucis. Nos ad diuturnos capitis dolores, aurium surditatem, vocis hebetudinem, & infinitos alios morbos vsi sumus. Est quædam

Præseruatio à venerea contagione,

Qua quis post infelices congressus uti poterit. Sumito aristolochiæ, & gentianæ drachmam vnam, sandalorum, ligni aloes scrupulos duos, pulueris corallosum, spodij, cornu ceruini vsti semidrachmam, foliorū sonchi, scordij, betonicæ, scabiosæ, tormentillæ manipulum vnum, rosarum tantundem, scobis guaiaci duas, squamæ æris duas, hydrargyri præcipitati sesquidrachmam, vini maluatici libram, aquarum sonchi, scabiosæ duas. Misceto vinum & aquas, & in eis imposito guaiaci scobem per diem, mox reliqua, & decoquito vsque ad consumptionē medietatis, coletur, decoctum exprimitur, & in eo liquore madescat per noctem linteum, sicceturque in vmbra: idque ter repetat, post coitum abluet glandem, imposito frustulum lintei, ac præputium integito.

Aduersus venena antidota. CAP. IX.

VVEGATVM est Medicorum dogma, herbas, lapides, aliave serpentum faucibus iniecta, quæ eos trucidant, antidotum esse contra eorum venenum. Præcipue apud Dioscoridem legimus de anchusa onochilo, quæ

lo. quæ valdè efficax aduersus serpentes cõstat, manduca-
 cara si inspuatur, mori serpẽtem. Vnde nos semidrach-
 mam theriacæ, vel mithridatij, cum aqua vitæ remissa
 in os viperæ ingessimus, & semihora expirauit, hæc ean-
 dem aquaticum serpentem, quem vulgo *ceruionem* vo-
 cant, ingurgitare coegimus, etsi aliquantulum stupi-
 dus iacuisset, nil tamen mali passus est. Igitur oleum
 ex seminibus citrij, & arancij, vel limonis expressimus,
 & in serpentis faucibus instillauimus, & quamprimum
 interiit. Præterea diachma succi radicis angelicæ intra
 horam occidit. Balsamum, quod vocant ex occidenta-
 libus Indijs allatum, præcipuè contra eos valet, nam
 quum eo fauces, & os liuissimus, dimidiæ horæ spatio
 interiitunt. Orientale datum delibitorio veneno, aut
 ictui serpentum præsentem esse remedio Actius inquit. In
 Arabia vbi nascitur, omnis veneni timor abest, neque
 mortu quispiam extinguitur, sed tanquam pretiosissi-
 mum vnguentum pastis serpentibus, lethalis veneni
 noxa in mitiorem conditionem se conuertit. Sed nil
 præstantius inuenimus, quam terram insulæ Melitæ,
 nam tantillum pulueris in os iniectum, citissimè inter-
 ficat. Eiusdem ferè virtutis experti sumus lithoxylon,
 quo Medici vtuntur pro vermibus infantum. Sed est
 borax, siue chelonites. Galli crapodinam vocant, quem
 inueniri aiunt in capite bufonis senis, & magni, quem
 si quis, eo viuus, detraxerit, contra venena valere dicunt.
 Aiunt eximi viuentibus puniceo in panno, cuius colo-
 re plurimum oblectantur, atq; dum ipsi feriendo rela-
 xant se, capitis onus deponunt, id mox in subiectam ci-
 stam è medio foramine collabitur, alioquin eum resor-
 bet. Sed qui eum extraxerit, neminè veridicum reperi,
 nec eum multos dilaniassent, reperire vnquam potui. Id
 tamen pro vero affirmo, quos è rubetis extractos di-
 cunt, minerales esse, memini enim Romæ vidissè lapi-
 dis frustum magnum, quod ex multis alijs lapillis con-
 stabat, adhærebantque dorso, vt lepades scopulis, di-
 uersæ quantitatis parui, & magni. Sed virtus vera est,
 si quis eum cum veneno glutierit, innoxium ab eo ser-
 uat, circuit enim cum veneno, eiusque vires hebetat.

inefficaces reddit, & irritas. Sed perfectissimum trademus

Oleum contra omne venenum,

& ad retundendam eorum violentiam pluries expertum. Accipito vetustissimi olei libras tres, in eo florum hyperici duos manipulos macerandos imposito per mensem in Sole, dein expressis folijs, exemptisque in oleum denuo effunduntur vnciæ binę florum eiusdem herbæ, & per diei quadrantem, balneo tepentis aquæ ebullire sinas, exemptum vas bene obstitant, ne sit qua interspiret, & ad insolandum quindecim diebus expones. Iulio mense ternas seminis vncias cõtunde leniter, & mergito in phialas duas optimi vini albi, cum gentianæ, tormentillæ, dictami albi, zedoariæ, carlinæ Augusto mense collectarum, sandalorum rubeorum, aristolochiæ longę ex æquo drachmis duabus: hæc omnia triduo macerari finito in eo, exempta in oleum imposito, & senis horis decoquatur leniter in balneo, mox per torculū premantur: Oleo addatur vncia croci, myrrhæ, aloes epaticæ, spicæ nardi, rhabarbari, omnia bene contusa, vt per diē cum oleo ebulliant in balneo. Tandem adde theriacæ, mithridatij ex æquo vncias binas, & senis etiam horis balneo ebulliant, tandem quadraginta diebus in Sole contineantur. Vfus eius huiusmodi. Pestis tēpore, aut suspecti veneni, vnge stomachum, & pulsus, & locum supra cor, sorbe tres guttas ex mero, & mira operabitur.

Aduersus pestem præcautiones & antidota.

C A P. X.

DIXIMVS de venenis, nunc de peste, cognata re, & cui eiusdem remedijs ferè occurri possit. Describemus tantum illa, quæ nostris temporibus à Brutijs experta sunt, Siculis & Venetis (dum his locis pestis grassaretur) pestilentię populatim grassantis contagijs vnicè aduersarij, & corpora ab lue vindicare. Describenda est primum

Confectio garyophyllorum florum aduersus pestem,

Et mira